GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Narodna | „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU"

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Stedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 24 JANUARA 1935 | BROJ 172

Nevina Madžarska i gnijezda terorizma

Madžarski odgovor u Ženevi o terorističkim organizacijama

U odgovoru madžarske vlade na lanjsku presudu Savjeta Društva naroda o sukrivnji Madžarske u pripremama za Marseljski atentat, odmah poslje uvoda prvi dio se zanima djelatnosti irendističkih udruženja u Budimpešti. Madžarski odgovor ta udruženja poimence ne spominje, iako se u jugoslavenskoj tužbi nalazi čitav niz konkretnih fakata. Madžarski odgovor ne spominje ni ime vojnog saveza MOVE, ni centralne podzemne akcije TESZ-a, ni Madžarskog nacionalnog saveza, ni drugih sličnih organizacija. Odgovor ne poriče, da ti i drugi slični savezi vrše u susjednim državama ilegalnu djelatnost, nego veli, da ako madžarski irendentizam vrši takovu djelatnost, to je prirodna posljedica trijanonskog mirovnog ugovora. Taj ugovor, dalje propast stare Ugarske i revolucija u novoj Madžarskoj, kao i fakat da su se iz susjednih država u Madžarsku iselile nekoliko stotina hiljada duša (radi se o 300.000) sve to je „poslie potpisivanja trijanonskog ugovora izazvalo na duže vrjeme haotično stanje". U madžarskom odgovoru je dakle sve obuhvaćeno i ispreplitano, samo da može harangirati protiv mirovnog ugovora. Neispravno se tvrdi da je haotično stanje u Madžarskoj nastalo poslje potpisivanja trijanonskog ugovora, što se dogodilo 4 juna 1920 g. do kog je vremena kontrarevolucija poubijala u Madžarskoj oko 5.000 civilnih građana. Madžarski odgovor veli: „Ako su ranije, do 1926 godine iz spomenutih razloga postojale lične akcije, za njih Madžarska ne može biti odgovorna".

Takova neosnovana tvrdnja u madžarskom zvaničnom aktu je vrlo čudnovata, tim prije, što budimpeštanska propaganda krivi susjedne države najviše za dogadjaje u tom haotičnom vremenu poslije svjetskog rata, naročito od 1918 do 1921 godine. Sada svijet s užasom saznaje, da sadašnji madžarski režim neće dá odgovara ni za šta do 1926 godine! To je nešto tako nečuveno i tako malo pošteno, da evropska javnost mora vjerovati u potpuno varvarska djela Madžarske prema susjedima, za koja se današnja Madžarska bar malo stidi. Madžarski zvaničan odgovor odbija od sebe odgovornost sve do 1926 godine zato, što time ćutke bjega i od sramote zbog afere falzificiranja franc. franaka. Ali taj izgovor, da madžarska vlada nija mogla da u sopstvenoj zemlji osam godina poslije svjetskog rata savlada haos, pretstavlja najbolji dokaz, kako je Madžarska nesposobna da upravlja sudbinom nekoliko susjednih naroda.

Pri tom je direktno smiješno hvaljanje, da je madžarski režim od 1918 do 1926 godine vodio tobože gigantsku borbu protiv podzemnih sila u sopstvenoj državi i to u interesu svoje konsolidacije i mira susjeda, kad je poznato, da je tih 300.000 duša iz susjednih država u Madžarsku primamila ili terorom primorala budimpeštanska vlada, čiji su organi imali te „izbjeglice" potpuno sigurno u rukama i upravljali njihovom akcijom protiv susjeda, kao što njime upravljaju i danas. Zar na čelu budimpeštanskih organizacija iredente i revizionizma nisu stalno vladine ličnosti i visoki državni funkcioneri, oficiri i činovnici? Zar nisu kolosalno nagrađeni svi teroristi iz 1919 1922 godine, koji su zločinom terorisali ne samo susjede, nego i svoj sopstveni narod u Madžarskoj? Zar organizatori falzificiranja francuskih franaka i drugi zločinci u Madžarskoj nisu i danas u revizionističkim organizacijama zajedno s državnim činovnicima i oficirima? Zar ti zločinci nisu bogato materijalno nagrađeni za svoju fiktivnu kaznu.

Zar terorista Hejjas nije u Madžarskoj docent? Nije li materijalno obezbjeđen zemaljski policijski kapetan Nadossa, zaštitnik falzifikatora francuskih franaka? Zar nije niz zločinaca iz ere od 1918 do 1926 godine pasiran na neke „vitezove"? Madžarska javnost je vladinim odgovorom na ženevsku presudu o sukrivnji Madžarske bila vrlo iznenađena i to zato, što u tom odgovoru madžarska vlada pokušava da da međunarodno odobrenje svima zločinačkim i terorističkim akcijama iz 1918 do 1926 godine, koje su bile uperene i protiv građanstva i naroda u Madžarskoj. A to najviše iznenađuje boli svakog Madžara. Nema sumnje da taj dio madžarskog memoranduma neće proći bez diskusije i bez osude u budimpeštanskom parlamentu.

Nakon promjene bugarske vlade

Sofija 24 januara. — Poslje velikog neuspjeha bugarske delegacije u Ženevi u pitanjima riješenja finansijskih obaveza Bugarske, vlada g. Kimon Georgijeva morala je povući konsekvencije, t. j. podnjeti ostavku.

Već prije toga direktor sofijske policije, V. Načev podnio je ostavku na svoj položaj na čije je mjesto došao pukovnik Tanovski.

Novu je vladu obrazovao general Penča Zlatev. Vanjske je poslove zadržao i nadalje g. Kosta Batalov, čime se potvrdjuje da kurs bugarske vanjske politike ostaje nepromijenjen. U novoj vladi ima tri generala, što dokazuje da je zaveden oštriji kurs u unutarnjoj politici.

ZNAČAJ PLATA U SSSR JE PORASTAO

Novi preokret u sovjetskoj privrednoj politici

Kakav je razvitak komunistički sistem doživio u Sovjetskom Savezu od vremena revolucije možemo vidjeti prema promjenama, koje su nahonoriranju rada radnika i činovnika. U prvom vremenu poslije revolucije je proglašen princip jednakosti u nagradjivanju posla. Taj princip se često primjenjivao sve do apsurdnosti, jer su kako odgovorni namještenici tako i obični radnici dobijali istu platu. Posljedica toga su se brzo ispoljile u jakom slabljenju intenziteta rada i u smanjenju njegovog efekta. Sve to je dovelo do zavadjanja sistema premija i osnivanja institucije „udarnika", to jest najboljih radnika i činovnika, koji za svoj prekomjeran rad dobijaju povećanu platu i akordske premije. Na taj način je pošlo za rukom spasti sovjetsku industriju od katastrofe i postići njezinu stabilizaciju.

U sadašnje vrijeme, kad su u Sovjetskom Savezu ukinute cedulje na hljeb, značaj plata u SSSR je još više skočio. Moskovska „Pravda" piše, da ukidanje cedulje na hljeb i druge produkte znači, da plata postaje jedina forma nagradjivanja rada radnika. Sada se plata mijenja u osnovno mjerilo i njezino povišenje pretstavlja odlučan podstrek za radnika i činovnika", — veli glava sovjetske vlade, pretsj. savjeta narodnih komesara Molotov.

Plata u Sovjetskom Savezu, isto kao na čitavom svjetu, postaje jedan od glavnih pokretača za pojačanje radnog efekta. Oni koji savršeno vladaju tehnikom svog rada i umeju da dadu pojačan efekt, zaradiváće više. Time će postići to, da će moći bez ograničenja i slobodno kupiti potrebne produkte. — To je slika koju certava sada moskovska štampa kao veliki uspjeh sovjetskog života.

Na dnevni red je stavljeno podstrekavanje savjesnih radnika, kazna za lenje. Kažnjavaće se svaka zabuna u određivanju plate svakom pojedinom radniku.

Poslje Staljina druga lična u SSSR Kaganović zahtjeva, da „pretsjednici radničkih odbora, direktori preduzeća i sekretari komunističkih komiteta prilikom povišenja plata uzimaju konkretno u obzir svaki čeh, pa i svakog radnika, ispitujući njihova mjesta u produkciji i kvalifikaciji, norme produkcije i efekt rada".

Uporedjeno s politikom plata, kojá se vodila u Rusiji prije 15 godina, to je okret za čitavih 180 stepeni.

Novinski papir za umotavanje prodaje se u tiskari E. Vitaliani.

Amerika će fortificirati sva važnija svoja ostrva u Pacifiku

Washington 24 januara. — Pretsjednik Roosevelt je odlučio da se otok Wake mora podrediti ministarstvu mornarice, s razloga što pretstavlja veliku strateško vrijednost, jer se nekako nalazi na polovici puta izmedju Honolulu i Guam. Osim toga podmorski kabel iz Honolulu u Filipine vodi preko otoka Wake.

Prema Washingtonskom ugovoru strogo je zabranjeno fortificirati otoke, ali nakon otkaza toga ugovora sa strane Japana i nakon utvrđenja koje je Japan izvršio na bivšim njemačkim otocima, koje je primio od Društva naroda u obliku mandata, Amerika se smatra u pravu ako odgovori s istim mjerama.

Trajni manevri japanske flote na Pacifiku

Tokio 24 januara. — Po već izradjenom programu i planu japanskog admiralskog štaba u februaru će započeti velike vježbe čitave japanske flote pod zapovjedništvom admirala Saukiši Takahaši.

Nakon tih prolječnih vježba flota će se povući da upotpuni svoje zalihe a onda će u prisustvu samog cara izvršiti velike manevre u sjevernom dijelu Pacifika. Tom će prilikom nastupiti i japanska pomorska avijacija, koja će složno operisati sa plovnim jedinicama i time upotpuniti sve strateške mogućnosti za eventualni rat.

Izmjena Uredbe o zaštiti zemljoradnika

Ministar poljoprivrede Dr. Dragutin Janković je izjavio, da je uredba o zaštiti zemljoradnika gotova. Ovom uredbom se odredjuje da se plaćanja i sve činidbe po čl. 3 i 4 odgadjaju do 1 oktobra 1935 god. pa makar da su rokovi plaćanja i činidbama dospjeli ili imaju dospjeti.

Poljska je konačno i po posljednji put odbila da pristupi istočnom paktu, što je vrlo ogorčilo Francusku.

Protiv restauracije Habsburgovaca

Beograd, 23 januara. E. H — Dr Korošec, pretsjednik bivše Slovenske pučke stranke uputio je ministarstvu inostranih posala pismo, u kome iznosi svoje stanovište u pitanju nemiješanja u austrijske poslove u smislu rimskog sporazuma.

Tvrdi se da je dr Korošec naglasio da se moraju bezuvjetno čuvati nacionalni interesi Jugoslavije pri raspravljanjima o rimskom sporazumu, koji uostalom ima da pruži jamstvo da ni u kojem slučaju ne dopušta restauraciju Habsburgovaca.

Osim toga u pismu se traži da se energično otkloni svaki pokušaj koji bi išao na štetu jugoslovenske manjine u Italiji.

Gubitci talijanskih parobrodarskih društava koja održavaju pruge uzduž naše obale

Statistika o podacima doputovalih i otputovalih putnika našim i talijanskim parobrodima iz inozemstva u tuzemstvo i obratno, najbolje govori o opravdanoj tvrdnji da Talijani ne iz neke materijalne koristi održavaju pruge u našim lukama, nego upravo iz političkih motiva ne želeći velike deficite, koji uslijed takve politike nastaju. Društvo „San Marco« u Veneciji održaje prugu s našim lukama te saobraćaju dva i tri puta tjedno parobrodi tipa »Monosini«. Vrlo su rijetki slučajevi da na ovim parobrodima, čije uzdržavanje zahtijeva ogromne troškove, osim brodske posade imade naših putnika. Ni roba se ne prevozi ovim parobrodima. Oni su čisto na teret svog društva, da i ne govorimo o pokriću troškova. U tuzemnom prometu sa našim parobrodima doputovalo je u Sibenik 96.166 putnika raznih narodnosti, a otputovalo je od prilike isto toliko. Naši su parobrodi imali 100 postotni udio u prevozu. U inozemnom prometu naši su brodovi vozili 444 putnika, a talijanski parobrodi skupa u tuzemnom i inozemnom prometu 745. Ovo je statistika onih putnika, koji su se u Šibeniku iskrcali, dok oni koji su bili na prolasku s našim parobrodima i zadržali se u gradu oko dva sta iznosi oko 200.000

Pohod Jadranske Straže na Oplenac

Izvršni odbor Jadranske Straže u Splitu zaključio je, da za 6 svibnja o. g. organizira pohod Jadranske Straže iz cijele zemlje na Oplenac. Taj dan pada Đurđevdan, koji je ujedno i slava hrama sv. Đorđa, u kojem počiva Kralj Ujedinitelj. Tom prilikom položit će Jadranska Straža pred Kraljevim grobom Jadranski žižak, koji se nikada ne gasi. Žižak će biti izrađen u obliku Karađorđeve zvijezde i ukrašen pomorsko-ratničkim znakovima.

Popusti u voznoj cjeni za trgovačke putnike

Na osnovu pokrenutih akcija od strane Trg. ind. Komore u Zagrebu, Trg. ind. i zanatska komora u Novom Sadu podnijela je pretstavku Ministarstvu saobraćaja u kojoj je umolile, da se što hitnije riješi pitanje popusta u voznoj cjeni u željezničkom saobraćaju za trgovačke putnike a s obzirom na današnje teške privredne prilike.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Talijani i Dalmacija

Već u najstarijim vremenima, Dalmacija je bila kao pozornica na kojoj su se ukrštavala dva mača dvaju naroda. Ali vrlo dobro znamo da su starosjedioci uvijek izlazili kao pobjednici.

Talijani su najbliži susjedi naše Dalmacije, pa je potrebno da znamo, što oni misle o nama. Davni je cilj Talijana da prošire svoju državu oko zemalja Sredozemnoga Mora misleći pri tom na staru slavu i veličinu nekadašnjeg rimskog carstva. Ugnjezdili su se u Tripolisu u Africi i na nekim otocima uz Malu Aziju. Htjeli bi da gospoduju u Arbaniji, a izgleda da je Dalmacija njihov najmiliji i najslađi zalogaj.

Zastupnik Monti rekao je na zasijedanju Dalmatinskog Sabora u Zadru u decembru 1866 god. povodom rasprave o Adresi pod Visom ove riječi: „Ja cijenim i ljubim Italiju, tu majku lijepih umjetnosti i prosvjete, kojoj je mnogi od nas haran, i ja sam s njom osjećao bol u nesreći njezinoj, kao što sam u sreći osjećao radost. No mi ne smijemo da joj, zbog toga, žrtvujemo narodnost svoju. Neka ona stoji u kući svojoj. Dalmacija nikad nije bila zemlja talijanska, (kao ni Istra !), pa neće nikad ni biti!"

U novinama, knjigama i na raznim skupštinama oni neprestano govore i pišu o tobožnjem talijanstvu Dalmacije, tako da većina Talijana misli, da je to uistinu talijanska zemlja. Šta se tek uči o Dalmaciji u njihovim školama? Sva omladina u bilo kojoj školi uči, da je Dalmacija talijanska zemlja u kojoj veći dio naroda jesu Talijani, a tek neznatan broj da su „Morlaki" (Jugosloveni).

Škole su na talijanskom jeziku, i uopće talijanski je književni jezik, a srpskohrvatski uopće da niti ne postoji. *U Dalmaciji narod moli Boga za skoro oslobođenje i za ujedinjenje uz majčicu . . . Italiju.* Tako Duce podučava svoju omladinu!

I slijepi mogu da vide, i gluhi mogu da čuju, da je Dalmacija naša slavenska zemlja.

Još u šestom i u sedmom vijeku došli su Hrvati u Dalmaciju i tu ostadoše do dana današnjega. U primorskim gradovima ostalo je bilo nešto stanovnika iz nekadašnjega rimskog carstva, koji su se zvali Romani, Latini, a kasnije se prozvaše Talijani.

Hrvati su kroz vijekove bili gospodari Dalmacije, koja se zvala Dalmatinska Hrvatska ili bolje reći Bijela i Crvena Hrvatska. Hrvatski kralj Kresimir zove Jadransko more *„našim morem"*. Mlečani su više puta pokušali, da zauzmu Dalmatinsku Hrvatsku, ali su dobro upamtili naše Neretljane i senjske Uskoke a napokon poraz kod Visa. Mlečani su dugo vremena morali plaćati hrvatskim vladarima danak za slobodu i plovidbu po Jadranskom moru.

Izumrećem hrvatske vladarske porodice oslabio je položaj Jugoslovena na Jadranskom moru, jer su ugarsko-hrvatski kraljevi, koji su bili većinom tuđinske krvi, morali se boriti s Mongolima, a kasnije s Turcima. A i inače borili su se vladari i međusobno, pa su se vladarske porodice često mijenjale. Ladislav Napuljski, koji se otimao o ugarsko hrvatski prijesto, učinio je jedno od najsramotnijih djela u povijesti: on prodaje Mlečanima svoje tobožnje pravo na Dalmaciju za 100.000 dukata.

Dalmacija je od 1404 do 1797 bila pod vlašću Mlečana, ali narod u Dalmaciji ostao je uvijek vjeran svom hrvatskom jeziku i Mlečani nisu uspjeli da ga potalijane.

Mlečani su zapravo uništili Dalmaciju: posjekli sve šume i uništavali sve do čega su došli. Za prosvjetu se nisu nimalo brinuli. Da je Dalmacija i onda bila hrvatska, svjedoče sami neki mletački pisci, koji ističu, da narod govori samo hrvatskim jezikom, pa i oni koji znaju talijanski, neće da govore nego svojim jezikom.

Za vrijeme svoje vlade Mlečani su stavljali na gradska vrata lavove kao znakove gospodstva sv. Marka. I sad su ti kameni lavovi najjači dokaz Talijanima, da je ovo talijanska zemlja?! A i od turske vlade ostalo je nekoliko kula i nijednom Turčinu ne pada na pamet da kaže, da je Dalmacija turska zemlja.

Oni još uvijek vode propagandu ne bi li dobili Dalmaciju, iako znadu da je pučanstvo protiv toga. Najveću propagandu vode njihova školska i prosvjetna društva, kojima je svrha da osobito u Dalmaciji, Istri i Goriškoj otvaraju talijanske škole, da pomoću njih odnarođuju našu djecu. To sve oni rade po onoj Kavirovoj *„Imamo Italiju, sad moramo da stvorimo Italijane"*. Mijenjaju se prezimena, u crkvama se moli, propovjeda i uči katekizam na talijanskom jeziku. Djeca se po čitav dan drže po zabavištima i školama, gdje dobivaju i ručak samo da budu što kraće u dodiru sa svojim roditeljima. Kad je veliki školski odmor šalju se naša djeca u talijanske alpinske krajeve. Tako se bez srca trgaju majkama dojenčad samo da proces potalijančivanja bude što brže gotov. U tim školama slušaju samo priče o velikoj i sretnoj Italiji, a uče ih najbestidnije kako će mrziti sve ono što je slovensko.

Ima i drugih razloga zašto oni žude za Dalmacijom. Dalmatinska obala je daleko ljepša i pristupačnija za promet nego talijanska, zatim u Dalmaciji ima mnogo vodene snage (slapovi Krke i Cetine) za pogon tvornica, ima dosta rudnoga blaga i t. d. Budući da je Italija siromašna zemlja i prenapučena pučanstvom oni bi dobar dio Talijana naselili po Dalmaciji.

Mi prema Talijanima u Dalmaciji daleko bolje i pravednije postupamo nego oni prema Hrvatima i Slovencima u Istri i Goriškoj. Po njihovom postupanju sa našim narodom u Istri i Goriškoj možemo ih mirnom dušom nazvati *modernim janjičarima.* U Istri, ni Bogu se ne može moliti na materinjem jeziku.

Nije im dosta što su nam odnjeli našu divnu Istru i sunčanu slovensku Goriško, pa bi htjeli još i Dalmaciju. Ali u našim srcima još uvijek živi duh naših Neretljana i senjskih Uskoka pa bi jednoga dana mogli lako ćutiti snagu hrvatskih mišica. Povijest nam pokazuje kako se svaka nepravda i otimačina osvećuje, pa će doći vrijeme, kad će se sve to njima osvetiti.

Mi nikada nismo otimali tuđe zemlje, jer znamo, da to nije pravedno. Ne tražimo ni danas ono što nije naše, ali neka i oni dobro upamte, da mi nikada ne ćemo dozvoliti otimanje ove naše lijepe i drage zemlje i da nikada ne ćemo zaboraviti naše zaboravljene braće.

Slaveni su odvajkada poznati kao miroljubiv narod, ali

U obrani svoje domovine

Jugosloven ne pozna mir, ubivost.

Radomir Kus.

Književne vijesti

Tajni rat za petrolej! — *Čudnovat naslov knjizi, koja je pobudila zanimanje u kulturnom svijetu. Roman najrealnije tajne, koja drma Europom i Amerikom i kojoj — svaki dan — mogu da budu najstrašnije posljedice! Pet, šest bogova — miljardera (u dolarima i liramа-sterlinama) sa svojima pomoćnicima, poznatim i skrivenim, gospodari su starog i novog svijeta. Imena su tih sudbonosnih gromovnika: Rokfeler, Henzi Deterding »Napoleon petroleja«, Markus Semjuel, a uza njih — kao tajanstveni čovjek Evrope — Bazil Zoharov, pa britanski admiraltet i Inteligens Servis! Ti „magnati izvora petroleja" raspolažu tako skromnim sredstvima, da su u mogućnosti da ponude šest milijona funti sterlinga da dođu do fermana šaha Noser-ed-Dina, koji bijaše u posjedu bogatog nalazišta u inžinjera Vilijama Not d' Arsi! Kada taj ferman izmami neki bogoljubni misionar Arsiju i predade „magnatima" — nestade ga s ovog svijeta . . . . Valjda zahtjevaše veliku napojnicu! — Obični smrtnici pitaju se poslje ratova i nakon ekonomskih katastrofa, što bijaše tome uzrok? Krive Petra i Pavla, a — eto — ovaj nam najpotresniji roman otkriva prave uzročnike: ratova, ekonomskih kriza, bijede, ubojstva, dizanja u logum protivničkih izvora petroleja ili spaljivanja putujućih petrolejskih cisterna gorostasa- porobroda. „Kaplja petroleja vrijedi — kapljа ljudske krvi!" Ili: za petrolej — liju se potoci krvi!*

Ovo fenomenalno djelo napisao je na francuskom jeziku Slaven po ocu: Anton Žiška, koji je tek u 30 godini života, a djelo je preveo na naš jezik S. Lazarević, kao odličan poznavalac francuskog i našeg jezika. Ukusno izdanje, sa mnogo slika, priredilo je poznato izdavačko društvo u Beogradu Kosmos.

Odlika je djela što je napisano (i prevedeno) kao da se radnja pred nama razvija kinematografski i tako nas vodi kroz dramu neviđenih i nečuvenih otkrića, ali — najzad potkrijepljena dokumentima, koje je sam pisac — zavidnom spretnošću i energijom — pronašao. I roman i drama, kojima je građa dokumentovana, kruta, potresna — stvarnost!

Razne vijesti

Francuska diplomacija nastoji na sve moguće načine da Njemačku predobije za istočni pakt, te za protuslugu nudi ravnopravnost u naoružanju.

Primorska banska uprava donijela je odluku da novi zakon o lovu stupa na snagu tek za 10 godina.

Liga naroda nema novčanih sredstava da pomogne saarske bjegunce pa je sada veliko pitanje tko će novčano pomoći ove emigrante koji su se raštrkali po cijelom svijetu.

Pošto su direktni francusko njemački pregovori opet zapeli, Vel. Britanija će pokušati da intervenira.

Talijansko-abesinski sukob bit će likvidiran na taj način, da će Abesinija morati pristati na sve podvige Italije pošto se nijedan član Lige nar. da nije zauzeo da se ovaj spor likvidira pred ovom institucijom.

GRADSKE VIJESTI

TESLA Tonkino prikazuje danas: Veseli svatovi u Salzkammergutu. — U nedjelju 27-I Pjesma proljeća, Schubertove pjesme pjeva: — Richard Tauber.

KINO „BALKAN" prikazuje u četvrtak i petak misteriozni tonfilm: Doktor X. — U nedjelju Zlato Brigite Helm i Hans Albers.

NARODNA ŽENSKA ZADRUGA u Šibeniku javlja da će u njezinim prostorijama gđica prof. Draga Prkut držati predavanje: „Uloga porodice u moralnom odgajanju djeteta", i to u petak 25 t. m. u 19 s.

Preporuča se osobito majkama da bi došle u što većem broju, jer se po naslovu vidi, da se što njih naročito tiče.

Iza dužeg božićnog odmora Zadruga se opet sastaje svakog petka u 17 sati da nastavi započeti rad.

ZA PROSLAVU PAPINOG DANA koje će uslijediti 17 februara u Gradskom kazalištu čine se velike pripreme. Program će biti vrlo obilan. Uz zborna pjevanja biće prikazan i komad „Čovjek" od Hofmannsthala.

Sažalnice prigodom smrti Dra Ante Dulibića

Prigodom smrti dra Ante Dulibića primila je njegova obitelj velik broj, nekoliko stotina, brzojavnih i pismenih sažalnica iz svih krajeva Jugoslavije.

Medju prvima izjavili su svoje saučešće bivši predsjednik vlade dr. Korošec, ministar dr. Kožul, bivši ministri Stjepan Barić, dr. Gosar, Josip Gostinčar, biskupi dr. Mileta, dr. Bonefačić, dr. Carević i Pušić, senator Frano Ivanišević, drž. podsekretar u m. dr. N. Novaković, bivši nar. poslanici dr. Ivo Benković, Ivan Peršić, dr. Peroslav Paskijević, Ante Radić, Evgen Jarc, dr. Eduard Grgić, dr. Ante Sesardić, Mate Klarić, dr. Janko Šimrak, ban dr. Jablanović, sveuč. prof. dr. Nagy, dr. Botteri, književnici Rikard Katalinić-Jeretov, dr. Filip Maručić, Marija Kumičić, supr. romanopisch, publiciste Dinko Sirovica i Fran Terseglav, direktor Pom. Saobraćaja Stipanović, bivši veliki župan Stojanov, predsjednik Apelacije dr. Meichsner, bivši dalmatinski namjesnik dr. Stevo Metličić, Općine Drniš, Zlarin i Vodice, Zadružna Matica i Zadružni Savez u Splitu, te brojne druge ugledne osobe iz redova sudstva, klera i političkog svijeta.

Nestanak jednog svirača

Na dan 18 t. mj. nestao je član kapele u hotelu „Krka" Rubin Valentin emigrant, rodom iz Omska u Sovjetskoj Rusiji. Pomenuti Valentin je već duže vremena bolovao od tuberkuloze, a izgleda da mu se bolest u poslijednje vrijeme jako pogoršala jer je počeo bacati krv. Sve ovo je jako uticalo na njega, tako da je u poslijednje vrijeme bio jako zamišljen. U petak 18 tek. mj. pošto je došao na svoju dužnost u kapeli, oko 21 s. je otišao pod izgovorom da mu je pozlilo, i da ne može dalje svirati. Otišao je iz hotela i više ga niko nije vidio. Kako je uslijed bolesti Valentin u poslijednje vrijeme bio jako deprimiran, to među njegovim drugovima postoji bojazan da je izvršio samoubistvo. Njegov nestanak je prijavljen policiji, koja je sve njegove stvari i instrumente spremila, dok živo traga za nestalim.

Avionska veza Sušaka sa Dalmacijom

i koristi koje bi Šibenik mogao da ima

Kako čitamo ovih dana uspostaviće se avionska linija Prag—Zagreb—Sušak—Split sa jednom velikom amfibijom. U tu svrhu izradiće se između Trogira i Divulja hidro-aero-port na kome će ove amfibije pristajati. Uvodjenje ove zračne veze došlo je kao posljedica sve većeg prometa stranaca na našem Primorju, te se na ovaj način želi da omogući što bolje i brže veze naročito sa Pragom, jer svake sezone veliki broj posjetioca dolazi iz njega.

Kao što smo rekli pristajanje amfibije biće u Trogiru, a do Splita će se uvesti autobusna veza, ako se sada šnja, promjenom voznog reda, ne uredi tako, da se odmah po dolasku amfibije ima veza sa Splitom. I Šibeniku se ovdje pruža dobra prigoda, jer bi se na isti način mogla omogućiti veza i sa našim gradom pomoću jednog automobila, koji bi r dovito dočekivao putnike tim prije što je razdaljina cca 40 km. Na ovaj bi se način u mnogome poboljšao promet stranaca kod nas, jer bi se sa malo reklame moglo dovesti dosta turista, pošto naš grad ima toliko ljepota i interesantnosti da bi mogao računati sa jačim prometom stranaca.

Uvodjenjem ove automobilske veze Trogira sa Šibenikom mogla bi se poboljšati i veza Splita sa Šibenikom, jer bi auto koji nas vezuje sa Trogirom, mogao redovito uzimati putnike i za Split. Na ovaj bi se način uvela jedna brza veza sa Splitom što je nama uvijek nedostajalo, a u isto vrijeme bi se pomoglo jačem prometu stranaca.

Na ovo ukazujemo već sada, da bi se imalo dovoljno vremena da uredi, i kako nebi poslije nastale neke poteškoće. Mi smo pokazali dvije koristi od uvođenja ove pruge, i to one najglavnije. Osim ovih ima još i drugih, kao na pr. poboljšanje poštanske veze Šibenika sa onim mjestima u Borajskoj pustinji, o čemu bi se trebala zainteresovati Direkcija pošte, te bi ovi autobusi mogli, uz izvjesnu subvenciju, prouzeti i prenos pošte od onih mjesta.

Kao što se vidi iz prednjeg, koristi bi bilo dosta i za grad i za preduzimača, te bi na svaki način trebalo ostvariti ovu zamisao.

Borba Radio-kluba protiv smetnja radio-prijema

Inicijativom sarajevskog Radio-kluba održana je konferencija sa predstavnicima radio struke i predavaocima radio aparata, sa ciljem da se nađu mogućnosti da se blokiraju razni uzročnici električnih smetnja, koji ometaju normalan radio-prijem.

I kod nas ima mnogo mjesta na kojima je gotovo nemoguće slušati radio, ako u blizini radi bilo kakav električni aparat koji nije blokiran.

Prema referatu pretstavnika Radio-kluba, Ministarstvo saobraćaja je nadležnim poštanskim organima izdalo naredjenje za iznalaženje uzročnika smetnji, te će protiv vlasnika takvih aparata, ako ih u izvjesnom roku ne blokiraju, biti podnešene prijave. A u takvim slučajevima su odredbe zakona vrlo stroge (§ 213 kriv. zakona). Direkcija pošta u Sarajevu već raspolaže sa specijalnim aparatom za iznalaženje smetača i već ovih dana stupiće u akciju.

Radio klub u Sarajevu održati će u najkraće vrijeme jedno predavanje za publiku i električarske instalatere, o načinu na koji se mogu pojedini električni aparati blokirati, a osim toga svaki pojedinac moći će u Radio klubu dobiti besplatno sve informacije u tom smislu.

Na ovoj konferenciji je nadalje predloženo, da se zatraži ukidanje banovinske trošarine za radio-lampe i sniženje gradske kaldrmije za radio aparate, jer ova nepravedno visoka opterećenja sprječavaju razvijanje radio trgovovine i razvijanja radiofonije kod nas.

*

Zašto se ovakova šta nebi moglo i kod nas provesti, gdje su smetnje primanja sigurno veće i češće?

Upravo je stigla nova gudalačka glazba sa najnovijim sezonskim šlagerima i pjesmama

u gostioni „Jadran" u Mandalini

Pored ovoga kao najnovija atrakcija stigla je kabaretno separatna plesačica

g.đica Ria Rigano

na kratak boravak u Šibeniku.

Dužnost je svakog ljubitelja zabave i lijepog plesa da iskorišćuje ovu prigodu i da posjeti još večeras

Gostionu „Jadran" u Mandalini

Iz Šibenika u Mandalinu saobraća motorni čamac „Slon" i polazi redovito u 9.15, 11.15 s. naveče, te subotom, nedjeljom i blagdanom u 12.15 s.

Sastanak penzionera

Kako je već bilo najavljeno u utorak se je održao sastanak penzionera u prostorijama Masarykovog Filharmoničkog društva „Kolo". Odaziv je bio dobar. Predsjedateljem sastanka izabran je g. Krešimir Novak.

Prije prelaza na dnevni red predsjedatelj se je osvrnuo na zločinački atentat u Marselju i komemorirao smrt Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja. Pozvao je prisutne da odadu počast Viteškom Kralju sa jednom minutom šutnje, što su prisutni stojećke izvršili. Nakon toga su kliknuli tri puta: „Slava Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju".

Predsjedatelj je tada pozvao prisutne na vjernost i odanost Mladom Kralju Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. i istakao kako će se najbolje odužiti uspomeni Blaženopočivšeg Viteškog Kralja ako se svi okupe oko Prijestolja Prvorodjenog Sina Blaženopočivšeg Viteškog Kralja i na taj način biti nepobjedivi čuvari naše Jugoslavije. Nakon toga čita brzojav koji se sa skupštine upućuje Maršalatu Dvora, — a koji glasi:

„Sa konstituirajuće skupštine društva penzionera grada Šibenika i sjeverne Dalmacije, podnosimo izraze nepokolebive odanosti i granitne vjernosti naprama Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II".

Z tim predsjedatelj ističe kako se svi staleži organizuju i kako je prijeka nuždа da svi penzioneri grada Šibenika i sjeverne Dalmacije stupe u jednu zajedničku organizaciju koja će biti u stanju, da posreduje u svim poslovima koji se tiču interesa organizacije kao cjeline, i interesa pojedinih udruženih članova. Ističe kako jedna dobra i jaka organizacija može da i pojedinim svojim članovima bude od velike koristi. Navadja zato i primjere, kako je jedna mjesna organizacija došla u pomoć nekim svojim članovima i posredovanjem uspjela, što pojedincu nebi bilo moguće.

U tu svrhu, potaknut od mnogih penzionera grada, sastao se je promicateljni odbor, koji je ovu skupštinu sazvao. Promicateljni je odbor sastavio i nacrt pravila društva i pravilnika odsjeka posmrtne pomoći, koji je sastavni dio ovog udruženja.

Ova su se pravila imala na ovoj skupštini odobriti, ali je on mišljenja, da se izabere jedan odbor koji će ovaj nacrt pravila proučiti i donijeti eventualne izmjene. Radi još boljeg proučavanja i nadopunjenja ovoga nacrta skupština bira dva odbora koji će pravila proučiti i do 4 II og. sa ispravcima dostaviti promicateljnom odboru. Promicateljni odbor je dužan, da kroz tri dana prouči postavljene predloge i za 7 februara sazove skupštinu, kojoj će konačno donijeti pravila na odobrenje.

U prvi odbor za proučavanje nacrta ušla su gg. Alić Mate, Plavša Ilija i Novak Nikola; a u drugi Ljiljak Dane, Klobučar Josip i Pavić Dmitar.

Na kraju se predsjedatelj g. N. Novak zahvalio prisutnima na ljepom odazivu te je tova konstituirajuća skupština bila završena.

Potpomažite akciju

mjesnog gradskog odbora Socijalne Skrbi

G. UČITELJ NEKIĆ, kako smo već javili, premješten je u Šibenik, te će ovih dana preuzeti službu u Vježbaonici Drž. učit. škole na mjesto gosp. Markića koji je otputovao na svoju novu dužnost nadzornika u Preko.

IZ REDAKCIJE. Pozivaju se i umoljavaju sva šibenska kulturna, humana i strukovna društva, ustanove i udruženja — da svoje vijesti, od interesa za javnost i članove, dostavljaju redakciji „Narodne Tribune“ pismeno ili telefonski.

Najvažnije radio emisije

Četvrtak:

19.30 *Bratislava* „Mrtva kuma“ opera. — 20 *Lugano* „Goal“ opereta. — 20.15 *Milano* Lehar „Ples Cibela“, opereta. — 21 *Königsberg* Djela obitelji Bach. — 21.40 *Beč* Orkestralni koncert.

Petak:

19.45 *Oslo* Čajkovskij. — 20.55 *Roma* Koncertno Veče. — 21 *Milano* Simfonijski koncert. — 22.40 *Varšava* Reklamni koncerat.

Javna zahvala

Prigodom nenadane smrti našeg dobrog nepreždaljenog oca

Dimitra Tojagić-a

stručnog kapet. kr. mor. u m.

smatramo svojom dužnošću da zahvalimo svim prijateljima i znancima, koji na onako vidan način iskazaše nam svoje saučešće, otprativši milog pokojnika do hladnog groba.

Naročitu pak zahvalnost dugujemo Komandi Vojske i Mornarice, koja je udjelovala zadnjem ispraćaju te nas u velike zadužila.

Svima još jednom naša vječita hvala a od Boga plata.

Šibenik, 22 I 1935.

Ožalošćena djeca

Edo i Karlo Tojagić

CIPELE

Moderne, ručno rađene po mjeri i tvorničke, uz najpovoljnije cijene.
Koža (kuram). — Nogometne lopte.
Torbe kožnate za spise i knjige
Ping-Pong. — Skautske potrebštine.
Popravci cipela svih vrsta.

Cijenik cipelama po mjeri

Ženske od Din 125 do 200—
Muške od Din 145 do 280—

Popravci cipela

Ženske poladjon (šjole)	Din 20—25—
„ „ i pete (take)	„ 25—30—
„ pete (take)	„ 4—7 —
Muški poladon (šjole)	„ 35—40—
„ i pete (take)	„ 40—45—
Muške pete (take)	„ 10 12—
Dječiji poladon i pete	„ 15—25—

Činovnici i radnici 5 posto popusta

ALEKSANDAR ANWEILER
trg. kože, cipela i športskih predmeta
ŠIBENIK (ul. Kralja Tomislava 4)

† Kruno Pelicarić

20. januara preminuo je u Biogradu g. Kruno Pelicarić sreski veterinar u Hvaru, a prije u Kninu. Nakon malo više od godine dana teške bolesti zaklopio je svoje oči ovdje u Biogradu gdje je stigao pred kratko vrijeme. Njegova prerana smrt — bilo mu je tek 39 godinā — izazvala je bolan utisak medju svim slojevima gradjanstva, jer je pok. Kruno bio opće obljubljen i cijenjen. 22 o. m. mu je bio priredjen veličanstven sprovod. Osvanuo je vedar dan i omogućio da svijet u velikom broju milog pokojnika otprati do vječnog počivališta. U sprovodu su nošeni brojni lijepi vijenci većim dijelom nabavljeni u Šibeniku. Sudjelovala je sokolska glazba. Bile su prisutne i zastupane sve mjesne vlasti i društva na čelu sa g. srezkim načelnikom Agatonom Timotijevićem i komandantom mesta g. poručnikom Varon Vukčevićem.

Nad otvorenim grobom oprostio se u ime Biograđana i prijatelja g. J. Jeličić slijedećim riječima:

Žalostan i nemio udes sakupio nas je na ovom mjestu da našem milom i dobrom Kruni odamo posljednju poštu i kažemo posljednji: zbogom.

Prevelik je naš bol, teško je sada susprezati suze — svijest naša nemože da shvati nepravdu ove prerane smrti.

Ne zadržavajmo suze, natopimo njima ovaj prerano otvoreni grob — odajmo njima posljednje zasluženo poštovanje i priznanje našem dobrom Kruni.

Plačite biograđani, jer će teško ikada vaš plač oplakivati ovakog čovjeka — vaše suze zaljevati grob tako dobre i plemenite duše.

Plačite jer veličina duha i ličnosti milog pokojnika možeš da u nama probudi i izazove samo suze i bol.

Kruno naš! Ostavljaš iza sebe svoju vjernu ženu i zlatnu djecu, ostavljaš pored toga i nas tvoje prijatelje, mještane i rođake bolne i ucviljene, ali ostavljaš u našim dušama svjetao primjer veličine i snage: karaktera, poštenja, čovječnosti i iskrenosti.

Uspomena tvoja ostat će u našim dušama trajna i snažna — smrt je otrgla od nas tvoje tijelo, ali nama i našem potomstvu ostat će uspomena na te dugo i dugo svjeća.

Tvoj mladi život se završio, smrt je prekinuo sva tvoja stradanja i boli i ti se danas u mističnoj sjeni ovih tajanstvenih čempresa sastaješ zauvjek na vječni počinak sa svojim milim i dragim.

Zatekla te ta kobna smrt baš ovdje u našem Biogradu. Došao si po nekom nagonu ovamo predosjećajući svoj postjednji čas. A želio si da svoje umorne oči zaklopiš za uvijek ovdje gdje su one prvi put ugledale svijetlo dana.

Kruno naš — slava ti!

* * *

Teško ucviljenoj udovici, djeci i rodbini plemenitog pok. Krune, naše iskreno i toplo saučešće.

ZA TRGOVCE

iz mjesta i okolice
najpovoljnija kupovina

Kapa i šešira
na veliko

TVOKAPS, ŠIBENIK, Kr. Tomislava 117

Aktivizacija Sibirije

SSSR se danas najviše „stara, kako bi se područja na dalekom Istoku što prije dovela daljnjem gospodarskom razvoju. Čita, glavni grad Sibirije, nuđa osobito dobro mjerilo za napredak kolonizacije u tom djelu sovjetskog predjela. Ovaj grad, koji je nedavno još brojio samo 65.000 stanovnika, bio je u ranijim godinama često poprište krvavih bojeva između bolševika i bjelogardijaca. Neko vrijeme bila je Čita glavni logor kozačkog atamana Semjonova, a kasnije glavni grad republike na dalekom Istoku, koji je bio g. 1922 priključen SSSR.

Sada se sovjeti osobito staraju da pospješe emigraciju iz europske u azijatsku Rusiju. U tu svrhu se djelomice služe putem deportacije „političko nepouzdanih“ ljudi, kojima se pruža mogućnost da se nakon pet godina robije mogu naseliti tamo, ako su se za čitavo vrijeme vladali dobro.

U Sibiriji, dakle u području, koje se rasteže od 50 stupnja sjev. širine do skoro samoga polarnoga kruga te koje obuhvata skoro dvostruku površinu U.S.A., još do nedavna nije bilo ni puteva ni ceste ili uopće što bi se moglo nazvati komunikacijom (prometilom) osim jedne jedine jednotračne željeznice. Danas upotrebljava sovjetska vlada najmodernija sretstva tehnike za eksploataciju ovog ogromnog i prostranog područja. Bez dvojbe mora da daje ova politika sovjeta tome djelu Azije sasvim novo lice — i to putem provedbe ogromnog plana kolonizacije, koji ima da dovede više stotina hiljada naseljenika u Sibir. Vlakovi, koji prevoze u velikom broju nove naseljenike u sibirske pustinje, dovedu osim zanatlija također i poljoprivredne i industrijske stručnjake te veliki park strojeva. Kolonizacija Sibira je važan dio takozvane druge „pjatiljetke“, čije izvođenje staje sovjete više milijarda papirnih rubalja.

Na azijatsku Rusiju otpada 49 posto sveukupnih troškova na ugljenokope, 40 posto na industriju gvoždja i čelika, 37 posto na tešku industriju, 27 posto na industriju strojeva i 34 posto na kemičku industriju. Ovi se postotci razumjevaju obzirom na sve ukupni izdatak za uzdržavanje, unapređenje i raširivanje za svaku industrijsku granu napose. Naročito se radi u vojnim industrijama, koje se imadu ovdje razvijati. Sovjetska je Rusija obzirom na svoj „potential de guerre“ po mnenju medjunarodnih vojničkih stručnjaka mnogo jača nego je carska Rusija ikad bila. U zimi 1934 35 otpremljeno je 6 ledolomaca da donose vojni materijal i živežne namirnice pograničnim stražama u zoni polarnog mora.

Za inozemca je danas nemogućno dobiti dozvolu za posjećivanje tog područja. Vlada opravdava to svoje držanje s time, da se radi o zemlji, na kojoj se nalaze mnogi tabori „političkih zločinaca“, koji treba da su strogo izolirani od vanjskog svjeta. Ali je vrlo provabilno, da su sovjeti otkrili novi put u daleke istočne krajeve, kojeg drže u tajnosti. Taj je put mnogo kraći, nego 5000 milja duga transsibirska pruga. Ovo naseljivanje azijatskih zemalja počelo se osobito živo razvijati, od kako je Japan okupirao Mandžuriju. Ipak sovjetima se radi o mnogo važnijim rezultatima nego samo o stvaranju raznovesja prama Japanu. Tu se radi o nastavku stare ruske emigracije iz Europe u Aziju, čije političke posljedice pokazat će bliska budućnost.

Šibenik, 20 I 1935.

Ing. BRATUZ E.

Interpelacija Narodnog poslanika Ilije Mihajlovića o razduženju seljaka

Narodni poslanik Ilija Mihajlović uputio je na ministra financija opširno pitanje o zaduženju seljaka i moli usmeni odgovor u Narodnoj skupštini. U uvodu ističe da je on već od prije stajao na stanovištu, da treba stvoriti jednu državnu ustanovu, koja će regulirati ne samo seljačke dugove, nego uopće sve dugove obrtnika, radnika i ostalih malih privrednika. Dosadašnje mjere u pogledu zaštite seljaka smatra doduše dobrim, jer je snižen kamatnjak i produženi rokovi, ali smatra pogreškom što su tražbine Privilegovane banke izuzete ispod zaštite. Tako se dešava da PAB za realizaciju tih tražbina prodaje seljacima ne samo imanje, nego i kuće i okućnice, ostavljajući ih da napuštaju zajedno sa obitelju svoje ognjište. Radi toga pita ministra da li je voljan hitno povući zaštitu tražbina Priviligirane agrarne banke i ponovno uvesti u život odredbu § 47, te da se ujedno vrate oduzeta imanja onima kojima je PAB za namirenje svojih tražbina prodao. Nadalje pita ministra da li je voljan sniziti kamatnu stopu na 3 posto donijeti novu uredbu, koja se ne bi zvala razduženje zemljoradnika, nego uredbu o reguliranju dugova.

Obrovac

Godišnja skupština sokolske čete u Bilišanima.

U subotu uveče dne 19 tek. mj. održana je godišnja skupština sokolske čete u susjednom selu Bilišanima, kojoj su prisustvovali skoro svi članovi. Skupštinu je otvorio starješina. Poslije otvora skupštine uzeo je riječ prosvjetar čete Lakić Dušan, koji je prvo biranim riječima komemorisao smrt blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Prosvjetar je završio poklikom „Slava Velikom Pokojniku!“ — što je skupština s osobitim potresom trokratno kliknula. Iza ovoga je došlo i trokratno „Živio!“ našemu mladome Kralju Nj. V. Petru II. Potom je pročitana poslanica Izvršnog odbora Saveza sokolā, koja je upućena članstvu na početku ove godine.

Poslije ovoga su pročitali svoje izvještaje o radu u minuloj godini članovi uprave. Svi su izvještaji jednoglasno primljeni i upravi je data razrješnica. Nakon toga je izabrana nova uprava kako slijedi: Oluć Stevan, starješina, Mišković Špiro, podstarješina, Oluić Lazar, tajnik, Kalinić Milan, blagajnik, Lakić Dušan, prosvjetar, Obrić Danilo, načelnik, Kalinić Branko i Oluić Luka, revizori.

Po završetku svoga rada skupština je još jednom kliknula Kralju i Otadžbini, pa su se onda članovi razišli svojim kućama.

Hladnoća još ne popušta.

I ako je prošlo već petnaest dana otkad je nastupila oštrija hladnoća, ona ipak još ne popušta. Dapače se povremeno pooštrava.

Podmirite pretplatu!

Štampa i izdanje: Odlik, Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI i SIN, Šibenik Odgov. urednik: Hamilkar Vitaliani